

Силабус курсу
Композиція та кольорознавство

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Кількість кредитів – 16

Рік підготовки, семестр – 1,2,3, 4 рік, I-VII семестр

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Дні занять: Ом-14 п'ятниця 12.45 – 14.05 ауд. Гурт.№1, майстерня ДПМ.

Консультації: понеділок 14.20, ауд. 315

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Канд.пед.наук

Мацишина Зоя Анатоліївна
Рублевська Наталія Володимирівна

Контактна інформація

zoya.macishina80@ukr.net; 0352-43-61-54
rublevnv@elr.tnpu.edu.ua; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Вивчення дисципліни «Композиція та кольорознавство» має за мету вивчення об'єктивних закономірностей мистецтва, а також прийомів та засобів вираження, що допомагають вчителю образотворчого мистецтва глибоко, образно, правдиво відображати життя, також розвиток творчої уяви і образного мислення, художньої спостережливості, зорової пам'яті; сформувати навички та знання у студентів, необхідні для виконання у подальшому функцій вчителя-предметника, класного керівника, керівника гуртка. Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є вивчення основних понять та закономірностей з композиції та кольорознавства, набуття практичних навичок створення художнього образу, формування умінь творчого пошуку, вміння послідовної роботи над витвором від ескізу до його завершеності; студенти освоюють теоретичні знання і практичні навички в ділянці колористики, розкриваючи при цьому складну природу кольору: фізичну, фізіологічну, психологічну, естетичну та ін., його специфіку в контексті різних видів мистецтв.

Зміст дисципліни «Композиція та кольорознавство» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері середньої освіти (Образотворче мистецтво), норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
1	Тема 1. Фізичні аспекти кольору та сприйняття кольору.	Знати фізичні аспекти кольору, характеристики кольору, критерії гармонії кольору, особливості кольорового вирішення в інтер'єрі.
2	Тема 2. Психологічний аспект кольору та прикладне кольорознавство.	Знати особливості фізіолого-психологічного впливу кольору, психологічні характеристики основних кольорів.
3	Тема 3. Теоретичні основи композиції.	Знати основні визначення поняття «композиція», особливості різних видів і типів композиції, основні етапи розвитку композиції та її місце в теорії мистецтвознавства, основні закономірності композиції, золотого перетину та їх застосування на практиці створення художнього образу, методологічні та наукові основи композиції, особливості творчого процесу, принципи створення симетричних, асиметричних, статичних, динамічних, контрастних композицій.
4	Тема 4. Просторовість та об'ємність в композиції. Замкнуті і відкриті композиції.	Знати: особливості передачі простору та часу в образотворчому мистецтві, використання кольору як засобу композиції, особливості графічної роботи, принципи оптичного перетворення площинної поверхні, основні положення

		ритмічних та метричних рядів, замкнутої та відкритої композиції.
5	Тема 5. Композиція станкової картини.	Знати: особливості станкової картини, жанри в образотворчому мистецтві, композиційні принципи зображення натюрморту, пейзажу, інтер'єру.
6	Тема 6. Композиційні закономірності у декоративно-прикладному мистецтві. Стилзація.	Знати: композиційні закономірності декоративно-прикладного мистецтва, особливості та принципи стилізації, етапи переробки природних форм у декоративні.
7	Тема 7. Орнамент в декоративно-прикладному мистецтві.	Знати: особливості та види орнаменту, закономірності їх побудови, принципи побудови творів декоративно-прикладного мистецтва; вміти: будувати орнаментальні композиції.
8	Тема 8. Декоративне вирішення твору мистецтва.	Знати: особливості декоративного вирішення натюрморту, пейзажу, архітектурних елементів; вміти стилізувати та створювати композиції декоративного характеру.
9	Тема 9. Композиція портрета. Тематична картина	Знати композиційні закономірності в побудові портрету, одно- і багатофігурної композиції; вміти малювати тематичні композиції, портрети.
10	Тема 10. Композиція театального живопису, ікони, скульптури	Знати особливості композиційного вирішення ікони, театального живопису, станкової та декоративної скульптури; вміти малювати ікони, декорації.
11	Тема 11. Композиція монументального мистецтва	Знати композиційні закономірності в архітектурі, монументального живопису, монументальної скульптури; вміти практично працювати з даної теми.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 6.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 7.	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8.	Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК4.	Здатність до особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.
СК 5.	Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
СК 11.	Здатність застосовувати засоби та закони композиції та кольорознавства в практичній художній діяльності.
ПРН1.	Знання і розуміння особливостей предметної галузі та сфери професійної діяльності, умінь застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
ПРН2.	Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.
ПРН 21.	Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.
ПРН 27.	Уміння застосовувати закони та теоретичні основи композиції, кольорознавства, нарисної геометрії і перспективи в практичній художній діяльності.

Літературні джерела

1. Адамчик М.В. Дизайн и основы композиции в дизайнерском творчестве и фотографии. Минск: Харвест, 2010. 192 с.
2. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 198 с.
3. Власова, Валерія. Вивчення основ композиції на уроках образотворчого мистецтва в школі. *Мистецтво та освіта*. 2012. № 2. С. 42-45.
4. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
5. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
6. Івченко, Володимир. Сюжетна композиція. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 1. С. 38-40
7. Кайдановська О.О. Методичні рекомендації до курсу „Основи композиції”. Творчі практичні завдання. Полтава, 2002. 56 с.
8. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
9. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
10. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
11. Кройтор, Тетяна. Методи інтерактивного навчання на заняттях з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2013. № 4. С. 17-19.
12. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
13. Гурська А. Мова та графіка українського орнаменту: Навч. посібник. К.: Альтернатива, 2003. 136 с.
14. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
15. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2017. 304 с.
16. Ніколайчук, Н. Композиція в системі підготовки юних художників. *Мистецтво та освіта*. 2006. № 2. С. 41-44
17. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
18. Перепелиця, Олена. Практичні завдання з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 4. С. 22-27
19. Пічкур, М. Композиційна схема та її види. *Мистецтво та освіта*. 2005. № 3. С. 13-18
20. Плазовська, Любов. Теорія і практика композиції площинного характеру в коментарях художників-педагогів. *Мистецтво та освіта*. 2013. № 4. С. 20-27.
21. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва. Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. 34 с.
22. Резніченко М.І., Твердохлібова Я.М. Художня графіка. Книга 1. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 272 с.
23. Сенько Д. Основи композиции и цветоведения. Минск: Беларусь, 2010. 192 с.
24. Хмельовський О.М. Теорія образотворення: Кн. 5. Композиція. Луцьк, Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. 408 с.
25. Шлеєнкова, Тетяна. Реалізація змістової лінії "колір" на уроках образотворчого мистецтва. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 3. С. 34-43.
26. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

• **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, виконанні практичних робіт, у самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття;

користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Композиція та кольорознавство», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час іспиту. Студент повинен підготувати під час практичних занять низку матеріалів. Вивчення матеріалу передбачає підготовку такого відеоконтенту: відеопрезентація до практичних занять; виконання практичних робіт, поточне та підсумкове тестування, реферат (для тих, хто був відсутній на практичних заняттях).

Система контролю включає поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів з дисципліни здійснюється під час лабораторно-практичних занять: опитування або тестування знань студентів з теоретичного матеріалу, письмовий контроль. При оцінці індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів враховуються повнота та якість виконаних робіт.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час практичного заняття виставляється за такими критеріями: під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття; при тестуванні – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття; при виконанні практичних, творчих вправ та завдань за знання та вміння творчо та композиційно правильно підходити до реалізації задумів; за знання теоретичних основ проблеми, поставленої в завданні; за володіння методами та засобами навчання, вміння моделювати навчальні ситуації.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час написання поточних проміжних контрольних робіт виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Максимальна кількість балів при оцінюванні написання рефератів та презентацій за заданими темами виставляється за такими критеріями: за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації); за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на джерела інформації; за наявність змістовних висновків; за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Оцінювання

Модуль 1 екзамен				
Поточне тестування та самостійна робота		ІНД3	Підсумк. контр.	Сума
Змістовий модуль№1	Змістовий модуль №2			
Т 1-4	Т 5-6	10	30	100
30	30			
Модуль 2 (екзамен)				
Поточне тестування та самостійна робота		ІНД3	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	10	20	100
Т 7-12	Т 13-18			
35	35			
Модуль 3 (залік)				
Поточне тестування та самостійна робота		ІНД3	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6	10	20	100
Т 19-21	Т 22-24			
35	35			
Модуль 4 (екзамен)				
Поточне тестування та самостійна робота		ІНД3	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 7	Змістовий модуль 8	10	20	100
Т 25-27	Т 28-30			
35	35			

Модуль 5 (залік)			
Поточне тестування та самостійна робота	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 9	20	40	100
Т 31-32			
40			
Модуль 6 (екзамен)			
Поточне тестування та самостійна робота	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 10	20	40	100
Т 33-35			
40			
Модуль 7 (екзамен)			
Поточне тестування та самостійна робота	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 11	20	40	100
Т 36-38			
40			

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

1. Навчальний контент (розширений план лекцій)
2. Тематика та зміст практичних робіт
3. Електронне навчання в системі MODLE